

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Skonsolidowany raport kwartalny
za IV kwartał 2016 roku

Spis treści

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego SA			
Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego	1	7.15. Aktywa majątkowe	24
Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat	2	7.16. Zobowiązania wobec innych banków	25
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2	7.17. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3	7.18. Zobowiązania wobec klientów	26
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	4	7.19. Rezerwy	27
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5	7.20. Wartość godziwa	27
Informacje uzupełniające	6	7.21. Łączny współczynnik kapitałowy	30
1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej	6	8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	31
2. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2016 roku	8	9. Pozycje pozabilansowe	32
3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	10	10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	32
4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	10	11. Wyplacone dywidendy	32
5. Istotne zasady rachunkowości	12	12. Rozliczenie spraw spornych	32
6. Porównywalność danych finansowych	13	13. Sezonowość lub cykliczność działalności	33
7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14	14. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	33
7.1. Wynik z tytułu odsetek	14	15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	35
7.2. Wynik z tytułu prowizji	15	16. Inne informacje	39
7.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	15		
7.4. Wynik na inwestycjach	16	Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe	
7.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	16	Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat	43
7.6. Wynik na pozostałej działalności podstawowej	16	Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	43
7.7. Koszty działania	17	Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	44
7.8. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	18	Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	45
7.9. Efektywna stopa podatkowa	18	Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	46
7.10. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	18	Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego	47
7.11. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19		
7.12. Inwestycje	19		
7.13. Kredyty i inne należności udzielone klientom	20		
7.14. Jakość portfela kredytowego	23		

WYBRANE DANE FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wybrane dane finansowe

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
Wynik z tytułu odsetek	809,5	2 953,4	659,4	2 467,1
Wynik z tytułu prowizji	283,5	1 064,8	254,8	1 017,2
Wynik na działalności podstawowej	1 122,0	4 324,5	953,6	3 778,1
Wynik brutto	348,6	1 644,5	254,1	1 390,3
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	254,9	1 253,0	205,7	1 127,0
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,96	9,63	1,58	8,66

	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2016	Stan na 31.12.2015	Stan na 30.09.2015
Kredyty i inne należności udzielone klientom netto z wyłączeniem Euroobligacji	78 068,8	76 554,7	68 681,0	67 631,6
Zobowiązania wobec klientów	95 825,4	92 304,6	87 818,5	83 825,9
Aktywa razem	117 477,7	116 550,0	108 893,1	112 180,7
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	10 474,9	10 976,7	10 677,9	10 301,8
Kapitał zakładowy	130,1	130,1	130,1	130,1

Podstawowe wskaźniki

	31.12.2016	30.09.2016	31.12.2015	30.09.2015
C/I - wskaźnik udziału kosztów (%)	48,5	48,1	57,1	53,4
ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	1,1	1,1	1,1	1,1
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	11,7	11,3	11,0	11,4
NIM - marża odsetkowa netto (%)	2,67	2,57	2,45	2,43
L/D - współczynnik kredyty do depozytów (%)	81,5	82,9	78,2	80,7
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	14,7	14,8	13,7	13,7

Objaśnienia:

C/I - wskaźnik udziału kosztów - relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie rodzajowym.

ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu aktywów z 5 kolejnych kwartałów.

ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

NIM - stosunek sumy wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów do średnich aktywów odsetkowych z 5 kolejnych kwartałów.

L/D - współczynnik kredyty do depozytów - relacja kredytów i innych należności udzielonych klientom netto z wyłączeniem Euroobligacji do zobowiązań wobec klientów.

Łączny współczynnik kapitałowy - relacja między funduszami własnymi a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat

		IV kwartał 2016	4 kwartały 2016	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015
	Nr noty	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	narastająco od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	narastająco od 01.01.2015 do 31.12.2015
Wynik z tytułu odsetek	7.1	809,5	2 953,4	659,4	2 467,1
Wynik z tytułu prowizji	7.2	283,5	1 064,8	254,8	1 017,2
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	7.3	12,7	57,2	22,9	85,1
Wynik na inwestycjach	7.4	3,0	232,3	0,3	165,0
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	7.5	-0,7	-2,6	5,6	22,9
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	7.6	14,0	19,4	10,6	20,8
Wynik na działalności podstawowej		1 122,0	4 324,5	953,6	3 778,1
Koszty działania	7.7	557,7	2 099,2	648,0	2 155,7
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	7.8	138,5	300,6	51,5	232,1
Podatek od niektórych instytucji finansowych		77,2	280,2	0,0	0,0
Zysk brutto		348,6	1 644,5	254,1	1 390,3
Podatek dochodowy	7.9	93,6	391,4	48,4	263,2
Zysk netto		255,0	1 253,1	205,7	1 127,1
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		254,9	1 253,0	205,7	1 127,0
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		0,1	0,1	0,0	0,1
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		254,9	1 253,0	205,7	1 127,0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		1,96	9,63	1,58	8,66

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	narastająco od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	narastająco od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk netto za okres sprawozdawczy	255,0	1 253,1	205,7	1 127,1
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	-756,9	-898,1	170,4	-383,9
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	-759,3	-898,0	171,4	-380,4
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	2,4	-0,1	-1,0	-3,5
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy, w tym:	-501,9	355,0	376,1	743,2
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-502,0	354,9	376,1	743,1
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	0,1	0,1	0,0	0,1

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nr noty	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym		1 825,0	1 299,1	3 589,7	3 940,7
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	7.10	1 113,4	1 192,7	1 014,6	3 325,7
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7.11	2 826,8	1 617,3	1 127,1	2 769,2
Wycena instrumentów pochodnych		1 117,1	1 124,9	1 990,9	1 947,2
Inwestycje	7.12	25 721,3	27 344,0	23 478,8	24 310,3
Pochodne instrumenty zabezpieczające		1 338,6	2 138,9	2 454,8	2 521,2
Kredyty i inne należności udzielone klientom	7.13, 7.14	81 979,5	80 377,4	72 519,6	71 425,2
Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu		0,0	19,8	1 354,4	553,6
Aktywa majątkowe	7.15	1 004,5	1 025,0	1 070,5	1 022,6
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		31,8	41,2	38,4	44,1
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		237,5	77,5	59,6	55,8
Inne aktywa		282,2	292,2	194,7	265,1
Aktywa razem		117 477,7	116 550,0	108 893,1	112 180,7
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	7.16	5 043,0	7 032,5	3 913,5	10 917,1
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7.17	474,8	598,6	629,4	934,1
Wycena instrumentów pochodnych		1 116,0	1 101,9	2 002,7	2 037,4
Pochodne instrumenty zabezpieczające		1 468,1	1 614,3	1 830,9	1 842,8
Zobowiązania wobec klientów	7.18	95 825,4	92 304,6	87 818,5	83 825,9
Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu		0,0	0,0	47,5	4,1
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		866,4	871,9	866,3	872,0
Zobowiązania podporządkowane		664,9	648,1	0,0	0,0
Rezerwy	7.19	73,8	79,8	67,2	70,3
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		121,3	146,8	156,8	122,9
Inne zobowiązania		1 346,8	1 172,5	879,8	1 249,7
Zobowiązania razem		107 000,5	105 571,0	98 212,6	101 876,3
Kapitał własny					
Kapitał zakładowy		130,1	130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956,3	956,3	956,3	956,3
Kapitał z aktualizacji wyceny		577,5	1 341,8	1 485,0	1 316,9
Zyski zatrzymane		8 811,0	8 548,5	8 106,5	7 898,5
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego		10 474,9	10 976,7	10 677,9	10 301,8
Udziały niekontrolujące		2,3	2,3	2,6	2,6
Kapitał własny razem		10 477,2	10 979,0	10 680,5	10 304,4
Zobowiązania i kapitał własny razem		117 477,7	116 550,0	108 893,1	112 180,7
Wartość księgowa		10 474,9	10 976,7	10 677,9	10 301,8
Liczba akcji		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		80,51	84,37	82,07	79,18

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

4 kwartały 2016 narastająco

okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 485,0	8 106,5	2,6	10 680,5
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	1 253,0	0,1	1 253,1
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-907,5	9,7	-0,3	-898,1
zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	-76,1	-	-	-76,1
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-183,7	-	-	-183,7
rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-32,2	-	-	-32,2
efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-606,0	-	-	-606,0
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-1,4	-	-0,2	-1,6
zbycie środków trwałych	-	-	-9,8	9,7	-0,1	-0,2
zyski / straty aktuarialne	-	-	1,7	-	-	1,7
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-558,2	-0,1	-558,3
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	1,2	-	1,2
podział zysku z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy	-	-	-	-559,4	-0,1	-559,5
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	577,5	8 811,0	2,3	10 477,2

4 kwartały 2015 narastająco

okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 874,3	7 493,3	2,6	10 456,6
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	1 127,0	0,1	1 127,1
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-389,3	5,4	0,0	-383,9
zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	12,9	-	-	12,9
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-47,2	-	-	-47,2
rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-28,4	-	-	-28,4
efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-317,7	-	-	-317,7
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-5,2	1,4	-	-3,8
zbycie środków trwałych	-	-	-3,3	4,0	-	0,7
zyski / straty aktuarialne	-	-	-0,4	-	-	-0,4
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-519,2	-0,1	-519,3
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	1,2	-	1,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-520,4	-0,1	-520,5
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 485,0	8 106,5	2,6	10 680,5

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	1 253,0	1 127,0
Korekty	-1 586,4	-930,7
Zyski (straty) akcjonariuszy niekontrolujących ujęte w wyniku finansowym	0,1	0,1
Amortyzacja	210,6	189,2
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-2 953,4	-2 467,1
Odsetki zapłacone	-964,0	-1 170,0
Odsetki otrzymane	3 873,1	3 659,1
Dywidendy otrzymane	-5,6	-87,6
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,9	-19,3
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	391,4	263,2
Podatek dochodowy zapłacony	-604,8	-372,5
Zmiana stanu rezerw	6,6	-7,6
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	12,5	664,2
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-1 700,6	729,6
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-163,1	286,1
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-12,9	-97,5
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	147,4	9,4
Zmiana stanu należności od klientów	-8 203,1	-12 740,2
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-13,7	72,3
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	90,2	-1 730,3
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-154,6	-288,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	7 976,6	12 209,0
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	480,0	-32,8
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-333,4	196,3
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-75,7	-139,1
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	17,7	14,0
Nabycie wartości niematerialnych	-115,3	-127,7
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	11,8	144,1
Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-2 416,4	-1 138,6
Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	140,5	87,6
Otrzymane dywidendy	5,6	87,6
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 431,8	-1 072,1
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	2 367,2	140,2
Splata kredytów długoterminowych	-655,1	-593,8
Splata odsetek od kredytów długoterminowych	-18,0	-25,4
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-22,6	-23,9
Dywidendy wypłacone	-559,5	-520,5
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 112,0	-1 023,4
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	135,9	-40,5
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	-1 653,2	-1 899,2
Środki pieniężne na początek okresu	4 411,9	6 311,1
Środki pieniężne na koniec okresu	2 758,7	4 411,9

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej

1.1. Podstawowe Informacje o Banku

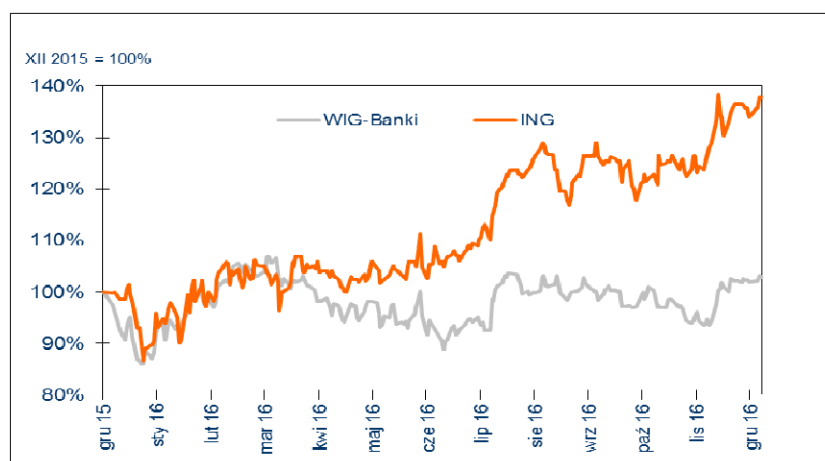
ING Bank Śląski S.A. („Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i na zagranicznych rynkach finansowych. Zakres oferowanych przez Bank usług został rozszerzony o działalność leasingową i faktoringową, w związku z nabyciem w roku 2012 nowych spółek. Ponadto poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi także działalność pośrednictwa i obrotu nieruchomościami, wynajmu nieruchomości, doradztwa i pośrednictwa finansowego oraz świadczy inne usługi finansowe. Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

1.3. Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130.100.000 zł i dzieli się na 130.100.000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 161,4 zł, podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego kształtowała się na poziomie 117,2 zł. W okresie 12 miesięcy 2016 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. kształtowała się następująco:

1.4. Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Skład Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiał się następująco:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZ	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
ING ABL Polska S.A.	holding finansowy	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
ING Commercial Finance S.A.*	usługi faktoringowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Lease (Polska) Sp. z o.o.**	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Usługi dla Biznesu S.A.	usługi księgowe, kadrowo-płacowe	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Nowe Usługi S.A.	badania i rozwój nowych możliwości rynkowych	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Solver Sp. z o.o.	organizacja wypoczynku i szkoleń	Katowice	88,93	88,93	konsolidacja pełna

*) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING ABL S.A.

**) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING ABL S.A. W skład grupy kapitałowej ING Lease (Polska) Sp. z o.o. wchodzi 10 spółek celowych, w których ING Lease (Polska) Sp. z o.o. posiada 100% udziałów.

W 2016 roku miał miejsce podział spółki zależnej ING Securities S.A., w wyniku którego nastąpiła integracja w ramach jednego podmiotu (ING Bank Śląski S.A.) wykonywania usług maklerskich, dotychczas świadczonych za pośrednictwem ING Securities S.A. i ING Banku Śląskiego S.A. Działalność niemaklerska wykonywana dotychczas przez ING Securities S.A. została przeniesiona do spółki z grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. – Nowe Usługi S.A. Ze względu na to, że do momentu połączenia z Bankiem spółka ING Securities była konsolidowana metodą pełną, połączenie nie miało wpływu na sprawozdanie skonsolidowane Grupy.

1.5. Akcjonariat ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku akcjonariuszami posiadającymi 5 i więcej procent głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego Spółka Akcyjna były następujące podmioty:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank NV	97.575.000	75,00
2.	AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	7.870.000	6,05

1.6. Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 31.12.2016 roku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A., podobnie jak na dzień przekazania do publicznej wiadomości sprawozdania finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdań

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2016 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 31 stycznia 2017 roku.

2. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2016 roku

2.1. Wytyczne KNF w sprawie dywidend

Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła w dniu 6 grudnia 2016 roku stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków w 2017 roku (dywidenda za rok 2016). W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora, KNF zaleca bankom politykę dywidendową, która zapewni dalsze wzmocnienie ich bazy kapitałowej, zwłaszcza w kontekście ryzyka związanego z potencjalnym, ustawowym rozwiązaniem problemu kredytów walutowych zabezpieczonych hipotecznie. KNF zaleca w szczególności, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które spełniają jednocześnie poniższe kryteria:

- nie realizują programu naprawczego,
- posiadają ocenę końcową BION nie gorszą niż 2,5,
- posiadają poziom dźwigni finansowej na poziomie wyższym niż 5%,
- współczynnik kapitału Tier I podwyższony o kapitał bezpieczeństwa:
 - banki zidentyfikowane jako inne instytucje istotne systemowo (OSII) – wyższy od 13,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyko kredytów walutowych plus bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym,
 - pozostałe banki komercyjne – wyższy od 11,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyko kredytów walutowych,
 - posiadają łączny współczynnik kapitałowy na poziomie wyższym niż 13,25% plus bufor walutowy plus bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym.

KNF rekomenduje, aby banki spełniające jednocześnie powyższe kryteria mogły wypłacić w formie dywidendy do 50% z wypracowanego zysku.

Do końca pierwszego kwartału 2017 r. UKNF przekaże bankom indywidualne zalecenia dywidendowe z uwzględnieniem aktualnej sytuacji banku.

2.2. Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego

W dniu 10 października 2016 roku Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie identyfikacji Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożeniu na Bank na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, którego wartość wynosi 0,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia UE nr 575/2013. Zgodnie z art. 39 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym z dnia 5 sierpnia 2015 roku, decyzja KNF była natychmiast wykonalna.

2.3. Uchwała Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dotycząca obowiązkowej wpłaty z funduszu ochrony środków gwarantowanych

W dniu 28 października 2016 roku Bank otrzymał od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego („BFG”) uchwałę nr 308/DGD/2016 Zarządu BFG w sprawie realizacji wypłat środków gwarantowanych deponentom Banku Spółdzielczego w Nadarzynie oraz powiadomienie o konieczności przekazania przez Bank, w terminie do dnia 2 listopada 2016 roku, na rzecz BFG wpłaty w wysokości 12,2 mln zł przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych z tytułu depozytów zgromadzonych w Banku Spółdzielczym w Nadarzynie. Kwota wpłaty zwiększyła koszty Banku za IV kwartał 2016 roku.

2.4. Potwierdzenie ratingów przez agencję Fitch

W dniu 9 listopada 2016 roku agencja ratingowa Fitch Ratings podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A. na następujących poziomach:

- 1) rating długoterminowy podmiotu (Long-Term IDR): A,
- 2) perspektywa ratingu podmiotu: Stabilna,
- 3) rating krótkoterminowy (Short-term IDR): F1,
- 4) Viability rating: bbb+,
- 5) Rating wsparcia: 1.

Agencja Fitch w swoim komunikacie podkreśliła, że utrzymane ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A. odzwierciedlają solidną sytuację finansową i silną pozycję kapitałową banku, wysoką jakość aktywów oraz stabilne źródło finansowania banku oparte na depozytach klientów.

2.5. Sprzedaż portfela wierzytelności niepracujących

W dniu 19 grudnia 2016 roku Bank zawarł umowę dotyczącą sprzedaży części należności korporacyjnych z portfela z rozpoznaną utratą wartości. Pozytywny wpływ transakcji na koszty ryzyka Banku wyniósł 10,7 mln zł.

2.6. Zmiany oprocentowania obligacji ING Banku Śląskiego S.A.

- obligacje serii INGBS191219

W dniu 19 grudnia 2016 roku, w związku z rozpoczęciem nowego, piątego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS191219 o łącznej wartości nominalnej 300.000.000,00 zł, wyemitowanych przez Bank w dniu 19 grudnia 2014 roku, w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.* Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,56% w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek przypada w dniu 19 czerwca 2017 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie ulegają zmianie.

- obligacje serii INGBS061217

W dniu 6 grudnia 2016 roku, w związku z rozpoczęciem nowego, dziewiątego okresu odsetkowego i ustaleniem nowej stawki WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych dla tego okresu odsetkowego, nastąpiła zmiana oprocentowania obligacji serii INGBS061217 o łącznej wartości nominalnej 565.000.000,00 zł, wyemitowanych przez Bank w dniu 6 grudnia 2012 roku, w ramach *Programu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ING Banku Śląskiego S.A.* Oprocentowanie obligacji w kolejnym okresie odsetkowym wynosi 2,71% w stosunku rocznym. Kolejna data płatności odsetek

przypada w dniu 6 czerwca 2017 roku. Pozostałe prawa z przedmiotowych obligacji nie ulegają zmianie.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

3.1. Potwierdzenie ratingów przez agencję Moody's Investors Service

W dniu 23 stycznia 2017 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”) w ramach co półrocznego przeglądu podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A.:

- 1) Długookresowy rating depozytów: A3,
- 2) Perspektywa wyżej wymienionego ratingu: Stabilna,
- 3) Krótkookresowy rating depozytów: P-2,
- 4) Ocena indywidualna (Baseline Credit Assessment – BCA): baa3,
- 5) Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted Baseline Credit Assessment – Adjusted BCA): baa2,
- 6) Ocena ryzyka kontrahenta (Counterparty Risk Assessment – CR Assessment) długoterminowa/krótkoterminowa: A2/P-1.

Agencja w swoim komunikacie podkreśliła, że rating banku odzwierciedla dobre wyniki finansowe, w tym lepsza niż średnia w sektorze jakość aktywów oraz samofinansujący profil działalności. Rating agencji Moody's dla ING Banku Śląskiego S.A. nie jest ratingiem na zlecenie i jest nadawany na podstawie publicznie dostępnych informacji.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2016 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2016 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami.

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2016 roku.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

4.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

4.2. Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2016 i 2015 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

4.3. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za IV kwartał 2016 roku zawiera dane Banku oraz jego jednostek zależnych (razem zwanych "Grupą"). Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 30.09.2016 roku, 31.12.2015 roku oraz 30.09.2015 roku. Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat obejmują dane za IV kwartał 2016 (okres od 01.10.2016 do 31.12.2016) oraz dane porównywalne za IV kwartał 2015 (okres od 01.10.2015 do 31.12.2015).

4.5. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2015 rok (Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za I półrocze 2016 roku oraz w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za III kwartał 2016 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę zaprezentowane zostały w rocznym skonsolidowanym

sprawozdaniu finansowym Grupy za 2015 rok oraz w poprzednim śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

W czwartym kwartale Unia Europejska zatwierdziła następujące zmiany do standardów rachunkowości:

Zmiana (w nawiasie data zastosowania w Unii Europejskiej)	Wpływ na sprawozdanie Grupy
MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 lub później)	Grupa jest w trakcie prac związanych z implementacją wymagań nowego standardu realizowanych w ramach dedykowanego projektu. Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowy Standard będzie miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, w związku z koniecznością retrospektywnego zastosowania. Na bazie zrealizowanych prac projektowych Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu Standardu. Bardziej szczegółowe informacje zostaną zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok 2016.
MSSF 15 <i>Przychody wynikające z umów z klientami</i> z uwzględnieniem zmiany w zakresie daty zastosowania (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 lub później)	Z przeprowadzonych analiz wynika, że zastosowanie standardu nie będzie wywierało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Poniżej zaprezentowane zostały zmiany do standardów rachunkowości, które zostały opublikowane w czwartym kwartale ale nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Grupy
Zmiany wynikające z przeglądu MSSF realizowanych w ramach cyklu 2014-2016 (opublikowane w grudniu 2016 roku) Dotyczą MSSF 1, MSSF 12 i MSR 28 (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 / 1 stycznia 2017)	Zmiany nie będą wywierały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
KIMSF 22 <i>Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczek</i> (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018)	Zmiana nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
MSR 40 <i>Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych</i> (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018)	Zmiana nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

5. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, opublikowanym w dniu 29 lutego 2016 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Poniżej przedstawiono zmiany, które zostały wprowadzone w czwartym kwartale 2016 roku do opisu zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę Kapitałową w związku z aktualizacją podejścia.

5.1. Zastosowanie szacunków w zakresie odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych

W podpunkcie tym uwzględniona została zmiana Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w zakresie limitu aktywowania wydatków w zakresie nabycia lub wytworzenia oprogramowania komputerowego. Pełna treść punktu zaprezentowana została poniżej

„Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie uzyskiwania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji stawek i ekonomicznego okresu użyteczności wartości niematerialnych ustalono, że okres ekonomicznej użyteczności dla wartości niematerialnych realizowanych w ramach projektów strategicznych wynosi 5 lat.

Aplikacje strategiczne są realizowane w ramach strategicznych projektów, które to są kluczowe dla działalności Banku. Zmiana okresu amortyzacji rozpoznana zostanie prospektywnie od daty dostosowania tj.: 1 stycznia 2016.

Dodatkowo Grupa podwyższyła limit aktywowania wydatków w zakresie nabycia (z 50 tys. zł na 440 tys. zł) lub wytworzenia we własnym zakresie (z 1 mln zł na 10 mln zł) oprogramowania komputerowego.

Skutkiem wprowadzonej zmiany szacunków jest jednorazowe ujęcie kosztów oprogramowania komputerowego, którego koszt kształtuje się poniżej określonego limitu aktywacji”.

Wpływ jednorazowego ujęcia kosztów oprogramowania komputerowego na wynik brutto za 2016 rok wynosi 25,7 mln zł.

5.2. Pozostałe zmiany

Pozostałe wprowadzone zmiany miały charakter redakcyjny, doprecyzowujący i polegały na uzupełnieniu lub skorygowaniu opisów stosowanych zasad.

6. Porównywalność danych finansowych

Zmiany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Grupa dokonała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przesunięcia wyceny motywacyjnych programów pracowniczych do pozycji zyski zatrzymane. W opinii Grupy powyższa zmiana przyczyniła się do zwiększenia przejrzystości sprawozdania z sytuacji finansowej. Dokonana zmiana nie miała wpływu na poziom sumy bilansowej w prezentowanych okresach.

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2015 oraz według wartości zaprezentowanych w bieżącym sprawozdaniu.

KAPITAŁ WŁASNY	w sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2015 stan na 31.12.2015 (dane zatwierdzone)	zmiana	w sprawozdaniu finansowym za IV kwartał 2016 stan na 31.12.2015 (dane porównywalne)
Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	49,4	-49,4	-
Zyski zatrzymane	8 057,1	49,4	8 106,5

W sprawozdaniach śródrocznych Grupa prezentuje szczegółowe informacje na temat poszczególnych pozycji przychodów i kosztów odsetkowych i prowizyjnych w dodatkowych notach objaśniających.

7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

7.1. Wynik z tytułu odsetek

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek				
Odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	12,3	51,2	14,4	62,8
Odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom	819,8	3 125,3	748,2	2 859,2
Odsetki od transakcji z przyrzeczeniem odkupu zawartych z klientami	1,3	9,6	2,2	8,0
Odsetki od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	5,1	17,5	4,9	25,3
Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	127,1	510,4	125,9	562,7
Odsetki od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	38,3	133,3	25,5	78,3
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych	12,3	75,6	14,0	32,3
Razem przychody z tytułu odsetek	1 016,2	3 922,9	935,1	3 628,6
Koszty odsetek				
Odsetki od zobowiązań wobec innych banków	13,0	44,6	14,3	65,2
Odsetki od zobowiązań wobec klientów	184,4	889,8	255,5	1 070,9
Odsetki od transakcji z przyrzeczeniem odkupu zawartych z klientami	0,0	0,2	0,1	0,4
Odsetki od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	5,8	22,7	5,7	23,7
Odsetki od zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0,3	1,0	0,1	1,3
Odsetki od zobowiązań podporządkowanych	3,2	11,2	0,0	0,0
Razem koszty odsetek	206,7	969,5	275,7	1 161,5
Wynik z tytułu odsetek	809,5	2 953,4	659,4	2 467,1
NIM - marża odsetkowa netto - ciągniona*	2,67%		2,45%	
NIM - marża odsetkowa netto - kwartalna**	2,84%		2,50%	

*) NIM - marża odsetkowa netto - ciągniona została obliczona jako stosunek sumy wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów do średnich aktywów odsetkowych z 5 kolejnych kwartałów.

**) NIM - marża odsetkowa netto - kwartalna została obliczona jako stosunek kwartalnego wyniku odsetkowego netto x 4 do średnich aktywów odsetkowych w kwartale.

Aktywa odsetkowe przyjęte do wyliczeń obejmują sumę aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej pomniejszoną o kasę i środki w Banku Centralnym, aktywa majątkowe, aktywa przeznaczone do sprzedaży, aktywa z tytułu podatku dochodowego oraz inne aktywa.

7.2. Wynik z tytułu prowizji

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Przychody z tytułu prowizji				
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	77,9	281,5	69,6	284,1
prowadzenie rachunków klientów	64,3	252,0	62,8	246,6
udzielanie kredytów	67,2	250,4	51,5	221,1
karty płatnicze i kredytowe	27,1	115,6	12,2	57,5
dyskrybucja jednostek uczestnictwa	23,1	88,9	24,9	100,4
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	18,9	51,1	15,3	64,2
usługi faktoringowe i leasingowe	12,3	43,4	10,0	34,2
zagraniczne operacje handlowe	6,5	24,0	5,3	19,9
działalność powiernicza	6,1	24,6	5,7	26,4
działalność maklerska	4,7	29,1	15,4	46,2
pozostałe prowizje	12,4	43,3	13,9	34,1
Razem przychody z tytułu prowizji	320,5	1 203,9	286,6	1 134,7
Koszty prowizji	37,0	139,1	31,8	117,5
Wynik z tytułu prowizji	283,5	1 064,8	254,8	1 017,2
Udział wyniku z tytułu prowizji w przychodach Grupy*	25,3%	24,6%	26,7%	26,9%

*) Jako przychody Grupy przyjęto Wynik na działalności podstawowej.

7.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Wynik na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym:	-86,7	27,5	-31,0	-2,4
Wynik na instrumentach dłużnych	6,5	25,0	6,3	5,1
Wynik na instrumentach pochodnych, w tym:	-93,2	2,5	-37,3	-7,5
- transakcje pochodne walutowe	-88,8	7,9	-41,9	-41,6
- transakcje pochodne na stopę procentową	-4,4	-5,4	4,6	34,0
- transakcje pochodne związane z papierami wartościowymi	0,0	0,0	0,0	0,1
Wynik z pozycji wymiany	99,4	29,7	53,9	87,5
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	12,7	57,2	22,9	85,1

7.4. Wynik na inwestycjach

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Wynik na instrumentach kapitałowych	0,0	189,6	0,0	23,1
Wynik na instrumentach dłużnych	2,9	37,1	0,3	54,3
Przychody z tytułu dywidend	0,1	5,6	0,0	87,6
Wynik na inwestycjach	3,0	232,3	0,3	165,0

Kwota 189,6 mln zł prezentowana w pozycji *wynik na instrumentach kapitałowych* dotyczy wyniku z tytułu rozliczenia w czerwcu 2016 transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc.

W danych za 4 kwartały 2015 roku w wyniku na instrumentach kapitałowych ujęto wynik na sprzedaży akcji spółki ING Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A. w kwocie 18,4 mln zł. W kwocie przychodów z tytułu dywidend 82,1 mln zł stanowiła dywidenda za rok 2014 otrzymana od ING Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A.

7.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych:	-0,6	-1,7	4,4	21,8
wycena transakcji zabezpieczanej	-225,8	-276,7	-23,9	-113,2
wycena transakcji zabezpieczającej	225,2	275,0	28,3	135,0
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych:	-0,1	-0,9	1,2	1,1
nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-0,1	-0,9	1,2	1,1
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-0,7	-2,6	5,6	22,9

7.6. Wynik na pozostałej działalności podstawowej

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Wynik z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	0,3	4,4	1,1	5,8
Inne	13,7	15,0	9,5	15,0
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	14,0	19,4	10,6	20,8

7.7. Koszty działania

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Koszty pracownicze	276,7	1 039,3	252,3	972,0
Pozostałe koszty działania, w tym:	281,0	1 059,9	395,7	1 183,7
koszty marketingu i promocji	25,6	95,0	23,9	117,1
amortyzacja	76,7	210,6	57,2	189,2
opłaty na rzecz BFG	46,0	143,9	189,4	267,7
Razem koszty działania	557,7	2 099,2	648,0	2 155,7

W kwotach opłat na rzecz BFG oprócz opłat obowiązkowych i opłat ostrożnościowych ujęto także kwoty wpłat przeznaczonych na wypłatę środków gwarantowanych:

- 12,2 mln zł w IV kwartale 2016 roku - kwota przeznaczona na wypłaty środków gwarantowanych deponentom Banku Spółdzielczego w Nadarzynie,
- 157,4 mln zł w IV kwartale 2015 roku - kwota przeznaczona na wypłaty środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie.

7.7.1. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Zatrudnienie w etatach	7 969,6	8 130,4	8 218,7	8 254,4
Zatrudnienie w osobach	8 025	8 179	8 274	8 314

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Zatrudnienie w etatach	7 618,7	7 776,0	7 771,3	7 810,3
Zatrudnienie w osobach	7 669	7 821	7 813	7 856

7.8. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zawiązanie odpisów na utratę wartości	268,8	990,1	115,6	918,2
Rozwiązanie odpisów na utratę wartości	-130,3	-689,5	-64,1	-686,1
Netto odpisy na utratę wartości i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	138,5	300,6	51,5	232,1
w tym:				
Segment bankowości korporacyjnej	63,4	163,1	46,9	162,3
Segment bankowości detalicznej	75,1	137,5	4,6	69,8

7.9. Efektywna stopa podatkowa

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk brutto	348,6	1 644,5	254,1	1 390,3
Podatek dochodowy	93,6	391,4	48,4	263,2
Zysk netto	255,0	1 253,1	205,7	1 127,1
Efektywna stopa podatkowa	26,9%	23,8%	19,0%	18,9%

Na odchylenie efektywnej stawki podatkowej w roku 2016 wpłynął podatek bankowy (280,2 mln zł) oraz opłata ostrożnościowa na rzecz BFG (42,3 mln zł).

7.10. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Rachunki bieżące	933,7	947,2	820,7	1 165,8
Lokaty międzybankowe	0,0	161,5	59,4	603,1
Kredyty i pożyczki	156,0	55,5	81,7	70,7
Należności faktoringowe	24,0	28,9	51,4	7,4
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	0,0	1 467,2
Pozostałe należności	0,0	0,0	1,5	13,1
Razem (brutto)	1 113,7	1 193,1	1 014,7	3 327,3
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-0,3	-0,4	-0,1	-1,6
dotyczący kredytów i pożyczek	-0,3	-0,4	-0,1	-1,6
Razem (netto)	1 113,4	1 192,7	1 014,6	3 325,7

7.11. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	2 826,8	1 617,3	1 127,1	2 769,2
instrumenty dłużne	2 805,2	1 617,3	964,3	2 411,8
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	21,6	0,0	162,8	357,4
Razem, w tym:	2 826,8	1 617,3	1 127,1	2 769,2
obligacje i bony Skarbu Państwa	2 795,7	1 607,5	964,3	2 411,8
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	9,5	9,8	0,0	0,0

7.12. Inwestycje

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	20 557,2	22 794,1	20 678,1	21 977,1
instrumenty dłużne, w tym:	20 508,4	22 749,5	20 494,9	21 971,8
- pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	12 191,3	14 058,8	3 515,5	3 496,0
instrumenty kapitałowe	48,8	44,6	183,2	5,3
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	5 164,1	4 549,9	2 800,7	2 333,2
instrumenty dłużne	5 164,1	4 549,9	2 800,7	2 333,2
Razem, w tym:	25 721,3	27 344,0	23 478,8	24 310,3
obligacje i bony Skarbu Państwa	23 038,1	24 586,8	20 620,6	21 056,9
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	496,1	505,7	0,0	0,0

W kwocie prezentowanej wg stanu na 31.12.2015 r. w pozycji *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty kapitałowe* 177,9 mln zł stanowiła wartość godziwa akcji Visa Europe Limited. W czerwcu 2016 roku akcje te zostały sprzedane, a w rozliczeniu transakcji sprzedaży Grupa otrzymała m.in. akcje uprzywilejowane Visa Inc. W kwotach prezentowanych wg stanu na 31.12.2016 r. oraz na 30.09.2016 r. wartość godziwa otrzymanych akcji Visa Inc. stanowiła odpowiednio 43,4 mln zł i 39,2 mln zł.

7.13. Kredyty i inne należności udzielone klientom

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Portfel kredytowy, w tym:	79 447,9	77 888,3	70 046,9	69 046,5
Kredyty i pożyczki	66 783,9	65 486,5	58 563,8	58 058,7
Należności leasingowe	5 760,5	5 555,7	4 922,1	4 828,0
Należności faktoringowe	4 373,6	4 286,0	3 402,0	3 151,4
Dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 529,9	2 560,1	3 159,0	3 008,4
Inne należności, w tym:	3 999,3	3 944,0	4 019,6	3 884,6
Euroobligacje	3 910,7	3 822,7	3 838,6	3 793,6
Pozostałe należności	88,6	121,3	181,0	91,0
Razem (brutto)	83 447,2	81 832,3	74 066,5	72 931,1
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w tym IBNR), w tym:	-1 467,7	-1 454,9	-1 546,9	-1 505,9
dotyczący portfela kredytowego, w tym:	-1 467,0	-1 453,7	-1 545,9	-1 504,9
dotyczący kredytów i pożyczek	-1 376,7	-1 384,6	-1 390,7	-1 376,6
dotyczący należności leasingowych	-50,4	-46,4	-39,4	-38,4
dotyczący należności faktoringowych	-22,8	-21,3	-12,3	-12,0
dotyczący dłużnych papierów wartościowych (korporacyjnych i komunalnych)	-17,1	-1,4	-103,5	-77,9
dotyczący innych należności, w tym:	-0,7	-1,2	-1,0	-1,0
dotyczący euroobligacji	-0,7	-0,7	-0,5	-0,5
dotyczący pozostałych należności	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Razem (netto), w tym:	81 979,5	80 377,4	72 519,6	71 425,2
Kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	2 347,3	2 065,4	2 510,0	2 017,2
Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego	72 306,2	70 845,1	62 285,6	61 918,4
Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	7 326,0	7 466,9	7 724,0	7 489,6

Kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Kredyty i pożyczki, w tym:	1 879,0	1 563,5	1 936,1	1 921,3
- w rachunku bieżącym	376,3	258,4	157,3	164,1
- terminowe	1 502,7	1 305,1	1 778,8	1 757,2
Należności leasingowe	0,6	0,6	0,7	11,0
Należności faktoringowe	0,5	0,5	21,1	7,5
Dłużne papiery wartościowe (noty)	386,6	386,5	384,5	0,0
Pozostałe należności	81,6	115,2	168,3	78,0
Razem (brutto)	2 348,3	2 066,3	2 510,7	2 017,8
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w tym IBNR), w tym:	-1,0	-0,9	-0,7	-0,6
dotyczący kredytów i pożyczek	-0,9	-0,8	-0,6	-0,6
dotyczący dłużnych papierów wartościowych	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Razem (netto)	2 347,3	2 065,4	2 510,0	2 017,2

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Podmioty gospodarcze, w tym:	40 321,0	39 999,4	35 998,3	36 599,2
Kredyty i pożyczki, w tym:	30 245,8	30 118,1	26 884,8	27 429,3
- w rachunku bieżącym	6 964,2	7 765,9	6 999,9	7 564,3
- terminowe	23 281,6	22 352,2	19 884,9	19 865,0
Należności leasingowe	4 903,4	4 772,5	4 319,5	4 270,7
Należności faktoringowe	4 208,5	4 163,4	3 279,8	3 047,7
Dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne i noty)	956,3	939,8	1 502,0	1 839,0
Pozostałe należności	7,0	5,6	12,2	12,5
Gospodarstwa domowe, w tym:	33 450,0	32 297,8	27 832,0	26 823,0
Kredyty i pożyczki, w tym:	32 513,5	31 464,6	27 173,5	26 218,8
- w rachunku bieżącym	1 762,7	1 792,9	1 632,9	1 682,6
- terminowe	30 750,8	29 671,7	25 540,6	24 536,2
Należności leasingowe	856,5	782,6	601,9	546,3
Należności faktoringowe	80,0	50,1	56,1	57,4
Pozostałe należności	0,0	0,5	0,5	0,5
Razem (brutto)	73 771,0	72 297,2	63 830,3	63 422,2
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w tym IBNR), w tym:	-1 464,8	-1 452,1	-1 544,7	-1 503,8
Podmioty gospodarcze, w tym:	-880,2	-935,7	-989,3	-957,0
dotyczący kredytów i pożyczek	-792,9	-869,3	-836,1	-831,0
dotyczący należności leasingowych	-48,8	-44,9	-37,9	-36,4
dotyczący należności faktoringowych	-21,9	-20,6	-12,2	-11,9
dotyczący dłużnych papierów wartościowych	-16,6	-0,9	-103,1	-77,7
Gospodarstwa domowe, w tym:	-584,6	-516,4	-555,4	-546,8
dotyczący kredytów i pożyczek	-582,1	-513,7	-553,3	-544,2
dotyczący należności leasingowych	-1,6	-1,5	-1,5	-2,0
dotyczący należności faktoringowych	-0,9	-0,7	-0,1	-0,1
dotyczący pozostałych należności	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Razem (netto)	72 306,2	70 845,1	62 285,6	61 918,4

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Kredyty i pożyczki, w tym:	2 145,6	2 340,3	2 569,4	2 489,3
- w rachunku bieżącym	7,4	110,5	6,8	77,6
- terminowe	2 138,2	2 229,8	2 562,6	2 411,7
Należności faktoringowe	84,6	72,0	45,0	38,8
Dłużne papiery wartościowe (obligacje komunalne)	1 187,0	1 233,8	1 272,5	1 169,4
Euroobligacje	3 910,7	3 822,7	3 838,6	3 793,6
Razem (brutto)	7 327,9	7 468,8	7 725,5	7 491,1
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w tym IBNR), w tym:	-1,9	-1,9	-1,5	-1,5
dotyczący kredytów i pożyczek	-0,8	-0,8	-0,7	-0,8
dotyczący dłużnych papierów wartościowych (obligacji komunalnych)	-0,4	-0,4	-0,3	-0,2
dotyczący euroobligacji	-0,7	-0,7	-0,5	-0,5
Razem (netto)	7 326,0	7 466,9	7 724,0	7 489,6

Portfel kredytowy według segmentu klientów

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Portfel kredytowy (brutto), w tym:	79 447,9	77 888,3	70 046,9	69 046,5
Bankowość korporacyjna, w tym:	47 807,3	47 306,5	43 593,4	43 494,5
- kredyty i pożyczki	35 645,6	35 364,5	32 445,9	32 805,3
- należności leasingowe	5 258,2	5 096,0	4 586,7	4 529,7
- należności faktoringowe	4 373,6	4 285,9	3 401,8	3 151,1
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	2 529,9	2 560,1	3 159,0	3 008,4
Bankowość detaliczna, w tym:	31 640,6	30 581,8	26 453,5	25 552,0
- kredyty i pożyczki hipoteczne	23 887,1	23 059,0	20 294,5	19 572,4
- kredyty i pożyczki pozostałe	7 753,5	7 522,8	6 159,0	5 979,6
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w tym IBNR), w tym:	-1 467,0	-1 453,7	-1 545,9	-1 504,9
Bankowość korporacyjna, w tym:	-939,8	-994,1	-1 030,0	-990,3
- kredyty i pożyczki	-850,5	-926,0	-875,5	-862,8
- należności leasingowe	-49,4	-45,7	-38,6	-37,6
- należności faktoringowe	-22,8	-21,0	-12,4	-12,0
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	-17,1	-1,4	-103,5	-77,9
Bankowość detaliczna, w tym:	-527,2	-459,6	-515,9	-514,6
- kredyty i pożyczki hipoteczne	-195,0	-151,5	-197,1	-206,0
- kredyty i pożyczki pozostałe	-332,2	-308,1	-318,8	-308,6
Portfel kredytowy (netto), w tym:	77 980,9	76 434,6	68 501,0	67 541,6
Bankowość korporacyjna, w tym:	46 867,5	46 312,4	42 563,4	42 504,2
- kredyty i pożyczki	34 795,1	34 438,5	31 570,4	31 942,5
- należności leasingowe	5 208,8	5 050,3	4 548,1	4 492,1
- należności faktoringowe	4 350,8	4 264,9	3 389,4	3 139,1
- dłużne papiery wartościowe korporacyjne i komunalne	2 512,8	2 558,7	3 055,5	2 930,5
Bankowość detaliczna, w tym:	31 113,4	30 122,2	25 937,6	25 037,4
- kredyty i pożyczki hipoteczne	23 692,1	22 907,5	20 097,4	19 366,4
- kredyty i pożyczki pozostałe	7 421,3	7 214,7	5 840,2	5 671,0

7.14. Jakość portfela kredytowego

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Bankowość korporacyjna				
Zaangażowanie brutto, w tym:	47 807,3	47 306,5	43 593,4	43 494,5
portfel bez rozpoznanej utraty wartości	46 269,2	45 644,6	41 867,2	41 800,2
portfel z rozpoznaną utratą wartości	1 538,1	1 661,9	1 726,2	1 694,3
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy, w tym:	962,3	1 024,6	1 056,1	1 004,8
dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	70,2	68,5	79,2	85,9
dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	869,6	925,6	950,8	904,4
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	22,5	30,5	26,1	14,5
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	3,2%	3,5%	4,0%	3,9%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	56,5%	55,7%	55,1%	53,4%
Bankowość detaliczna				
Zaangażowanie brutto, w tym:	31 640,6	30 581,8	26 453,5	25 552,0
portfel bez rozpoznanej utraty wartości	31 101,9	30 084,0	25 911,3	25 032,9
portfel z rozpoznaną utratą wartości	538,7	497,8	542,2	519,1
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy, w tym:	531,5	468,3	515,9	514,7
dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	141,9	104,1	101,7	106,5
dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	385,3	355,5	414,2	408,1
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	4,3	8,7	0,0	0,1
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	1,7%	1,6%	2,0%	2,0%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	71,5%	71,4%	76,4%	78,6%
Zaangażowanie brutto ogółem	79 447,9	77 888,3	70 046,9	69 046,5
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy ogółem, w tym:	1 493,8	1 492,9	1 572,0	1 519,5
dotyczący portfela bez rozpoznanej utraty wartości	212,1	172,6	180,9	192,4
dotyczący portfela z rozpoznaną utratą wartości	1 254,9	1 281,1	1 365,0	1 312,5
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	26,8	39,2	26,1	14,6
Współczynnik pokrycia portfela ogółem	1,9%	1,9%	2,2%	2,2%
Udział portfela z rozpoznaną utratą wartości	2,6%	2,8%	3,2%	3,2%
Współczynnik pokrycia portfela z rozpoznaną utratą wartości	60,4%	59,3%	60,2%	59,3%

Zmiana stanu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

	IV kwartał 2016	4 kwartały 2016 narastająco	IV kwartał 2015	4 kwartały 2015 narastająco
	okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	1 495,4	1 573,6	1 522,6	1 743,8
Zmiany w okresie, w tym:	0,5	-77,7	51,0	-170,2
zmiany w rachunku zysków i strat	138,5	300,6	51,5	232,1
umorzenia i zmniejszenia z tytułu sprzedaży wierzytelności	-105,9	-356,1	-7,6	-424,7
pozostałe	-32,1	-22,2	7,1	22,4
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	1 495,9	1 495,9	1 573,6	1 573,6

Na dzień 31.12.2016 r. Bank posiadał portfel detalicznych kredytów hipotecznych w CHF w wysokości 1,3 mld zł (308,4 mln CHF). Zdaniem Zarządu Banku portfel ten charakteryzuje się podwyższonym ryzykiem kredytowym związanym z CHF, które będzie się materializować w przypadku istotnego osłabienia PLN w stosunku do CHF lub utrzymywania się osłabionego kursu PLN w stosunku do CHF. Zarząd Banku uważa, że obecnie utrzymująca się relacja kursu CHF wobec PLN może negatywnie wpłynąć na zdolność kredytobiorców do spłaty swoich zobowiązań. Historyczne dane/parametry dotyczące opisywanego portfela nie odzwierciedlają w sposób wystarczający ryzyka kredytowego związanego z CHF, które może się materializować w oczekiwanych przyszłych przepływach pieniężnych w okresie ujawnienia straty (LIP).

Bank dokonał analizy portfela pod kątem kluczowych metryk ryzyka, w odniesieniu do których zmiany kursu walutowego mają największy wpływ, tj. LtV oraz Dtl i zdecydował zgodnie z MSR 39.62 o skorygowaniu parametru ryzyka (PD) wykorzystywanego w kalkulacji poziomu odpisów na poniesione ale niezareportowane straty (IBNR) w odniesieniu do tej części portfela która charakteryzuje się podwyższonym profilem ryzyka o kwotę 31,8 mln zł w porównaniu do poziomu odpisów wynikających z modelu opartego wyłącznie o dane historyczne dotyczące spłacalności zobowiązań.

7.15. Aktywa majątkowe

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Nieruchomości inwestycyjne	0,3	53,2	53,2	61,0
Rzeczowe aktywa trwałe	578,0	540,0	597,7	574,2
Wartości niematerialne	426,2	431,8	419,6	387,4
Razem	1 004,5	1 025,0	1 070,5	1 022,6

Grupa posiada nieruchomość Chorzowska 50, która z uwagi na jej wykorzystywanie na cele własne i inwestycyjne klasyfikowana była częściowo do kategorii *nieruchomości inwestycyjne* a częściowo do kategorii *rzeczowe aktywa trwałe*. W IV kwartale 2016 roku z uwagi na istotne zwiększenie poziomu wykorzystania powierzchni nieruchomości na cele własne całość nieruchomości została zaklasyfikowana do kategorii „*rzeczowe aktywa trwałe*”.

7.16. Zobowiązania wobec innych banków

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Rachunki bieżące	933,4	1 579,9	1 527,1	2 031,3
Depozyty międzybankowe	1 050,6	404,2	316,5	1 898,3
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	2 018,2	0,0	4 816,0
Kredyty otrzymane*	3 023,3	2 957,0	1 997,0	2 153,3
Pozostałe zobowiązania	35,7	73,2	72,9	18,2
Razem	5 043,0	7 032,5	3 913,5	10 917,1

*) Pozycja "Kredyty otrzymane" obejmuje finansowanie długoterminowych kontraktów leasingowych w EUR (tzw. "matched funding") otrzymane przez spółkę zależną ING Lease Sp. z o.o. od ING Banku NV.

7.17. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	21,6	0,0	162,8	315,7
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	21,6	0,0	162,8	315,7
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	453,2	598,6	466,6	618,4
Razem	474,8	598,6	629,4	934,1

7.18. Zobowiązania wobec klientów

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Depozyty	94 113,4	90 785,0	86 463,7	82 585,0
Pozostałe zobowiązania	1 712,0	1 519,6	1 354,8	1 240,9
Razem, w tym:	95 825,4	92 304,6	87 818,5	83 825,9
Zobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego	3 617,9	2 775,5	2 417,3	2 689,7
Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	90 456,5	87 572,3	83 769,3	79 348,8
Zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	1 751,0	1 956,8	1 631,9	1 787,4

Zobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Depozyty, w tym:	3 429,2	2 700,8	2 353,8	2 630,9
- rachunki bieżące	3 233,8	2 241,3	2 272,3	2 515,6
- rachunki terminowe	195,4	459,5	81,5	115,3
Pozostałe zobowiązania	188,7	74,7	63,5	58,8
Razem	3 617,9	2 775,5	2 417,3	2 689,7

Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Podmioty gospodarcze, w tym:	26 840,9	25 975,1	24 792,9	23 347,8
Depozyty, w tym:	25 395,4	24 618,5	23 594,2	22 258,5
- rachunki bieżące	15 542,2	13 431,2	13 123,8	12 693,5
- rachunki oszczędnościowe	8 414,4	8 271,1	8 000,5	7 254,3
- rachunki terminowe	1 438,8	2 916,2	2 469,9	2 310,7
Pozostałe zobowiązania	1 445,5	1 356,6	1 198,7	1 089,3
Gospodarstwa domowe, w tym:	63 615,6	61 597,2	58 976,4	56 001,0
Depozyty, w tym:	63 548,0	61 521,0	58 896,2	55 918,0
- rachunki bieżące	11 960,2	11 259,2	9 875,2	9 043,7
- rachunki oszczędnościowe	47 726,0	45 901,4	42 989,9	41 448,3
- rachunki terminowe	3 861,8	4 360,4	6 031,1	5 426,0
Pozostałe zobowiązania	67,6	76,2	80,2	83,0
Razem	90 456,5	87 572,3	83 769,3	79 348,8

Zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Depozyty, w tym:	1 740,8	1 944,7	1 619,5	1 777,6
- rachunki bieżące	1 684,3	1 747,1	1 530,6	1 657,4
- rachunki terminowe	56,5	197,6	88,9	120,2
Pozostałe zobowiązania	10,2	12,1	12,4	9,8
Razem	1 751,0	1 956,8	1 631,9	1 787,4

7.19. Rezerwy

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Rezerwa na sprawy sporne	4,2	1,9	3,3	20,5
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	26,8	39,2	26,1	14,6
Rezerwa na odprawy emerytalne	29,3	23,0	22,1	20,8
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	13,5	15,7	15,7	14,4
Razem	73,8	79,8	67,2	70,3

Według stanu na 31.12.2016 r. Bank w pozycji rezerwa na zobowiązania pozabilansowe ujął dodatkowo rezerwy w kwocie 10,6 mln zł (15,8 mln zł według stanu na 30.09.2016 r.) na część pozabilansową zaangażowań kredytowych wobec klientów, która we wcześniejszych okresach prezentowana była łącznie z odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości i pomniejszyła wartość bilansową *Kredytów i innych należności udzielonych klientom*. Z uwagi na nieistotność zmiany w stosunku do wysokości sumy bilansowej (ok. 0,01%) Bank odstąpił od korygowania danych za okresy wcześniejsze.

7.20. Wartość godziwa

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny. W roku 2016 nie było przesunięć pomiędzy poziomami wyceny.

stan na 31.12.2016

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	23 313,6	2 477,3	48,8	25 839,7
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	2 805,2	21,6	0,0	2 826,8
- obligacje skarbowe	2 795,7	0,0	0,0	2 795,7
- obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	9,5	0,0	0,0	9,5
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	21,6	0,0	21,6
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	1 117,1	0,0	1 117,1
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	20 508,4	0,0	48,8	20 557,2
- obligacje skarbowe	19 681,3	0,0	0,0	19 681,3
- obligacje Rządu Francuskiego	533,0	0,0	0,0	533,0
- obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	294,1	0,0	0,0	294,1
- instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	48,8	48,8
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	1 338,6	0,0	1 338,6
Zobowiązania finansowe, w tym:	453,2	2 605,7	0,0	3 058,9
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	0,0	21,6	0,0	21,6
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	21,6	0,0	21,6
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	453,2	0,0	0,0	453,2
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	1 116,0	0,0	1 116,0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	1 468,1	0,0	1 468,1

stan na 31.12.2015

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	20 959,5	5 108,2	183,2	26 250,9
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	964,4	162,7	0,0	1 127,1
- obligacje skarbowe	964,4	0,0	0,0	964,4
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	162,7	0,0	162,7
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	1 990,9	0,0	1 990,9
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	19 995,1	499,8	183,2	20 678,1
- obligacje skarbowe	19 476,6	0,0	0,0	19 476,6
- obligacje Rządu Francuskiego	518,5	0,0	0,0	518,5
- bony pieniężne NBP	0,0	499,8	0,0	499,8
- instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	183,2	183,2
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	2 454,8	0,0	2 454,8
Zobowiązania finansowe, w tym:	466,6	3 996,4	0,0	4 463,0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	0,0	162,8	0,0	162,8
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	162,8	0,0	162,8
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	466,6	0,0	0,0	466,6
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	2 002,7	0,0	2 002,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	1 830,9	0,0	1 830,9

Według stanu na 31.12.2015 r. do poziomu 3 wyceny Grupa klasyfikowała m.in. akcje Visa Europe Limited, których wartość godziwa na koniec roku 2015 wynosiła 177,9 mln zł. W roku 2016 akcje te zostały sprzedane, a w rozliczeniu transakcji sprzedaży Grupa otrzymała m.in. akcje uprzywilejowane Visa Inc. Akcje Visa Inc., których wartość godziwa na 31.12.2016 r. wynosiła 43,4 mln zł Grupa również klasyfikuje do poziomu 3 wyceny. Akcje Visa Inc. nie są notowane, natomiast w przyszłości nastąpi ich stopniowa konwersja na akcje serii A (które są notowane). Założenia przyjęte do wyceny akcji do wartości godziwej zostały określone z uwzględnieniem takich czynników jak ograniczona możliwość zbycia akcji w początkowym okresie oraz warunki zamiany akcji (m.in. okres i współczynniki konwersji).

7.20.1. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

stan na 31.12.2016

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 825,0	-	1 825,0	-	1 825,0
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	5 164,1	5 058,0	-	-	5 058,0
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 113,4	-	1 113,2	-	1 113,2
Kredyty i inne należności udzielone klientom	81 979,5	-	3 904,2	75 122,1	79 026,3
Pozostałe aktywa	195,6	-	-	195,6	195,6
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	5 043,0	-	5 043,0	-	5 043,0
Zobowiązania wobec klientów	95 825,4	-	-	95 824,6	95 824,6
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,4	-	864,5	-	864,5
Zobowiązania podporządkowane	664,9	-	-	664,9	664,9

stan na 31.12.2015

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 589,7	-	3 589,7	-	3 589,7
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	2 800,7	2 758,4	-	-	2 758,4
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 014,6	-	1 014,6	-	1 014,6
Kredyty i inne należności udzielone klientom	72 519,6	-	3 854,5	65 692,4	69 546,9
Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 354,4	-	1 354,4	-	1 354,4
Pozostałe aktywa	108,3	-	-	108,3	108,3
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	3 913,5	-	3 913,5	-	3 913,5
Zobowiązania wobec klientów	87 818,5	-	-	87 817,8	87 817,8
Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	47,5	-	47,5	-	47,5
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,3	-	862,3	-	862,3

7.21. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Fundusze własne				
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	10 477,2	10 979,0	10 680,5	10 304,4
A.I. Kapitały własne ujęte w funduszach własnych, w tym:	9 069,9	9 150,1	8 479,1	8 386,0
kapitał zakładowy i agio	1 086,4	1 086,4	1 086,4	1 086,4
zyski zatrzymane	7 874,8	7 874,7	7 237,3	7 235,0
- w tym wynik finansowy netto bieżącego roku	308,5	308,5	305,5	305,5
kapitał z aktualizacji wyceny (niezrealizowane straty)	-62,0	-23,6	-73,2	-108,3
kapitał z aktualizacji wyceny (niezrealizowane zyski)	170,7	212,6	228,6	172,9
A.II. Kapitały własne nie ujęte w wyliczeniu funduszy własnych, w tym:	1 407,3	1 828,9	2 201,4	1 918,4
kapitał z aktualizacji wyceny	468,8	1 152,8	1 329,6	1 252,3
zyski zatrzymane	936,2	673,8	869,2	663,5
pozostałe	2,3	2,3	2,6	2,6
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	123,7	82,2	-559,0	-543,8
zobowiązania podporządkowane	663,6	646,8	-	-
wartość firmy i inne wartości niematerialne	-423,6	-430,1	-421,0	-390,7
niedobór/nadwyżka korekt z tytułu ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody AIRB	-115,7	-134,5	-138,0	-153,1
korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-0,6	0,0	0,0	0,0
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B), w tym:	9 193,6	9 232,3	7 920,1	7 842,2
Kapitał podstawowy Tier I	8 553,1	8 612,4	7 920,1	7 842,2
Kapitał Tier II	640,5	619,9	0,0	0,0
Wymogi kapitałowe				
wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego	4 121,5	4 249,2	3 935,1	4 039,2
pozostałe wymogi kapitałowe	598,6	609,2	600,1	553,0
uzupełnienie do ogólnego poziomu wymogów kapitałowych	273,5	132,6	75,9	0,0
Łączny wymóg kapitałowy	4 993,6	4 991,0	4 611,1	4 592,2
Łączny współczynnik kapitałowy	14,7%	14,8%	13,7%	13,7%
Współczynnik kapitału Tier I	13,7%	13,8%	13,7%	13,7%

Począwszy od stycznia 2016 roku Bank uwzględni w kalkulacji funduszy własnych 60% niezrealizowanych zysków oraz 100% niezrealizowanych strat z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny (zgodnie z art. 171a Prawa Bankowego). W roku 2015 w kalkulacji funduszy własnych Bank ujmował odpowiednio 40% niezrealizowanych zysków i 100% niezrealizowanych strat z wyceny.

Na podstawie zapisów Rozporządzenia (UE) nr 241/2014 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wymogów w zakresie funduszy własnych obowiązujących instytucje oraz decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15.09.2016 r. w funduszach własnych wg stanu na 31.12.2016 r. oraz 30.09.2016 r. Grupa uwzględniła zysk netto Banku za okres od 01.01.2016 roku do 30.06.2016 roku w kwocie 308,5 mln zł.

W dniu 23 lutego 2016 roku ING Bank Śląski S.A. zawarł z ING Bank N.V. z siedzibą w Amsterdamie umowę pożyczki podporządkowanej na kwotę 150,0 mln EUR. Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 19 kwietnia 2016 roku Bank uzyskał zgodę na zaliczenie kwoty pożyczki do kapitału Tier II.

W dniu 10 października 2016 roku Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie identyfikacji Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożeniu na Bank na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, którego wartość wynosi 0,50% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia UE nr 575/2013.

8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

- W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego S.A. wzrost PKB Polski w IV kwartale 2016 roku będzie zbliżony do 2,0% r/r. Oznacza to spowolnienie w stosunku do III kwartału (dynamika PKB wyniosła wówczas 2,5% r/r), wywołane przestojem inwestycji publicznych współfinansowanych ze środków UE. Wzrost konsumpcji prywatnej związany z wypłatą świadczeń 500+ był prawdopodobnie niższy od oczekiwań – wg badań konsumentów istotna część gospodarstw domowych przeznaczyła uzyskane środki na zwiększenie oszczędności lub spłatę zadłużenia, co widać w spowolnieniu dynamiki kredytów konsumpcyjnych.
- Zgodnie z prognozami ING Banku Śląskiego S.A. w 2017 roku należy spodziewać się przyspieszenia wzrostu PKB, który średnio wyniesie 3,0%r/r. Postęp w kontraktowaniu projektów współfinansowanych ze środków unijnych pozwala oczekiwać istotnego odbicia inwestycji publicznych w połowie 2017 roku. Równocześnie prywatne podmioty gospodarcze z niektórych sektorów, np. energetycznego, deklarują wzrost planów inwestycyjnych.
- Ekonomiści ING Banku Śląskiego S.A. w 2017 roku spodziewają się dalszego nasilenia presji płacowej w krajowej gospodarce. Podmioty gospodarcze deklarują coraz większe trudności w znalezieniu pracowników. Problem ten mogą dodatkowo nasilić zmiany regulacyjne, np. relatywnie duża podwyżka płacy minimalnej i wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej, a także obniżenie wieku emerytalnego. Rok 2017 będzie też pierwszym rokiem, kiedy świadczenia 500+ będą wypłacane przez wszystkie kwartały. W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego S.A. przełoży się to na przyspieszenie dynamiki wydatków konsumpcyjnych w 2017 roku do niemal 4% r/r.
- Skutkiem wzrostu popytu wewnętrznego w Polsce, tj. inwestycji i konsumpcji, będzie najprawdopodobniej pogorszenie bilansu handlowego. Proces inwestycyjny w Polsce jest na ogół silnie importochłonny, a wzrost dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych prawdopodobnie wywoła wyższy popyt na importowane dobra trwałego użytku (np. samochody). Zgodnie z prognozami ING Banku Śląskiego S.A. wzrost importu zostanie częściowo skompensowany wyższym eksportem, na co wskazuje poprawa aktywności gospodarczej wśród głównych partnerów handlowych Polski.
- W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego S.A. inflacja CPI w Polsce w pierwszej połowie 2017 roku przekroczy dolny próg celu Narodowego Banku Polskiego (1,5% r/r), m.in. z uwagi na silny wzrost cen paliw, a średnia inflacja w całym roku przekroczy 2,0%r/r. Mimo to, Rada Polityki Pieniężnej najprawdopodobniej nie zdecyduje się na zaostrzenie swojej polityki przed 2018 rokiem. Wzrost cen jest w znacznym stopniu podyktowany czynnikami zewnętrznymi (np. ceny ropy naftowej), pozostającymi poza kontrolą RPP. Nakłada się na to niepewność co do momentu odbicia wzrostu PKB Polski i odnośnie zmian w otoczeniu zewnętrznym (np. polityka handlowa USA).

- Ryzyko obniżenia ratingu Polski przez jedną z wiodących agencji spadło: zagrożenie związane z destabilizacją sektora bankowego na skutek ustawy frankowej uległo osłabieniu. Nie zrealizowały się obawy niektórych instytucji międzynarodowych odnośnie niezależności NBP, agencje ratingowe zakładają, że znaczny wzrost wydatków może zostać pokryty dochodami uzyskanymi z poprawy ściągalności podatków. Obniżenie wieku emerytalnego stanowi jednak zagrożenie, co powstrzymuje agencje od podwyższenia swoich ocen.
- Czynnikiem niepewności dla sektora bankowego pozostaje krajowe otoczenie regulacyjne. Komitet Stabilności Finansowej zapowiedział wprowadzenie rozwiązań mających na celu skłonienie banków do przewalutowania hipotecznych kredytów walutowych. W świetle obecnych zapowiedzi podwyższona do maksimum zostanie waga ryzyka tej klasy aktywów (150%) oraz wprowadzony minimalny poziom LGD. Ponadto istnieje ryzyko wzrostu wymogów kapitałowych w postaci tzw. bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%.

9. Pozycje pozabilansowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2016	Stan na 31.12.2015	Stan na 30.09.2015
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	27 954,5	27 081,1	24 423,2	24 766,0
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	79 093,3	65 804,8	53 515,3	51 765,2
Pozabilansowe instrumenty finansowe	439 511,9	394 457,4	358 574,2	314 013,8
Pozycje pozabilansowe ogółem	546 559,7	487 343,3	436 512,7	390 545,0

10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

11. Wyłacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2015 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2015 rok w łącznej wysokości 559.430,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,3 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2016 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2016 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2014 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2014 rok w łącznej wysokości 520.400,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,0 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2015 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2015 roku.

12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

ING Bank Śląski prowadzi szczegółową ewidencję spraw sądowych oraz innych należności o charakterze roszczeń prawnych. W sprawach, dla których w ocenie prawnej i/lub kierownictwa Banku istnieje duże ryzyko przegrania sprawy lub nie ma możliwości odzyskania utraconych aktywów Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne (w mln zł)

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Stan na początek okresu	1,9	3,3	20,5	21,5
Utworzenie rezerw	2,3	2,9	0,3	0,7
Rozwiązanie rezerw	-0,1	-1,5	-1,6	-1,9
Wykorzystanie rezerw	0,1	-0,5	-14,8	-15,9
Inne	0,0	0,0	-1,1	-1,2
Stan na koniec okresu	4,2	4,2	3,3	3,3

Zarówno na koniec IV kwartału 2016 roku, jak i na koniec IV kwartału 2015 roku w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności, których wartość lub łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

14. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Bank prowadzi również rachunki bankowe podmiotów z Grupy ING. Ponadto spółka zależna ING Lease Sp. z o.o. otrzymała od ING Bank NV finansowanie długoterminowe kontraktów leasingowych w EUR (tzw. „matched funding”).

Wszystkie wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Pomiędzy podmiotami powiązаныmi z Bankiem przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

Koszty prezentowane są według wartości netto (bez podatku VAT).

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązаныmi (w mln zł)

	ING Bank NV		Pozostałe podmioty Grupy ING	
	stan na 31.12.2016		stan na 31.12.2015	
Należności				
Rachunki nostro	16,5	14,3	4,7	31,1
Kredyty	27,3	52,6	25,9	23,7
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	206,9	127,5	364,8	235,7
Inne należności	7,4	2,3	8,7	2,2
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	135,6	34,5	274,2	12,6
Kredyty otrzymane	2 746,0	-	1 745,7	-
Pożyczka podporządkowana	665,0	-	-	-
Rachunki loro	9,3	57,8	54,6	5,8
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	261,9	119,7	351,6	166,2
Inne zobowiązania	61,9	1,0	66,4	3,1
Operacje pozabilansowe				
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	433,1	209,5	813,1	156,7
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	1 588,1	97,7	2 835,8	95,1
Transakcje wymiany walutowej	11 828,7	125,5	8 329,4	35,6
Transakcje forward	2 747,9	-	72,2	-
IRS	3 824,6	2 816,0	11 186,7	3 532,9
Opcje	7 401,7	293,0	2 141,3	478,3
	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016		4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	
Przychody i koszty				
Przychody, w tym:	-181,2	-38,8	17,4	49,1
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-30,2	14,8	-15,8	22,1
wynik na instrumentach finansowych	-151,7	-53,6	32,4	26,5
wynik na pozostałej działalności podstawowej	0,7	-	0,8	0,5
Koszty działania	61,2	6,7	65,8	16,6
Nakłady na majątek trwały				
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	-	0,9	-	0,3
Nakłady na wartości niematerialne	3,8	0,3	2,7	0,2

W stosunku do sprawozdań finansowych za okresy ubiegłe Bank przekształcił dane porównywalne dostosowując je do zmienionej prezentacji noty. Dane dotyczące należności, zobowiązań, przychodów oraz kosztów prezentowane są w układzie jednolitym ze sprawozdaniem finansowym. W ocenie Banku zmiana prezentacji przyczyniła się do poprawy jakości ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

15.1. Segmentacja działalności

Zarządzanie działalnością ING Banku Śląskiego dokonywane jest w wymiarach określonych przez model biznesowy Banku.

Model biznesowy Banku, głównie dla potrzeb sprawozdawczości zarządczej, zawiera podział klientów na dwa główne segmenty:

- segment bankowości detalicznej,
- segment bankowości korporacyjnej.

Podstawą wydzielenia poszczególnych segmentów są kryteria finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe. Szczegółowe zasady przypisywania klientów do poszczególnych segmentów regulują kryteria segmentacji klienta, które są określone wewnętrznymi regulacjami Banku.

W ING Banku Śląskim został wydzielony organizacyjnie obszar działalności realizowanej przez Departament Skarbu (Bank Treasury). Działalność Bank Treasury polega na zarządzaniu ryzykiem płynności krótkoterminowej i długoterminowej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami i z wewnątrz ustalonym w Banku apetytem na ryzyko, zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej oraz inwestowaniu nadwyżek pozyskanych od linii biznesowych przy zachowaniu bufora płynności w postaci aktywów płynnych. Wynik działalności Bank Treasury podlega alokacji do segmentów biznesowych, z uwagi na jego funkcję wspierającą segmenty biznesowe Banku.

15.1.1. Segment bankowości detalicznej

W ramach obszaru działalności detalicznej Bank obsługuje osoby prywatne (segment klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność ta jest analizowana w ujęciu głównych produktów, obejmujących między innymi: produkty kredytowe (kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), produkty strukturyzowane, jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie oraz karty bankowe.

15.1.2. Segment bankowości korporacyjnej

Obszar działalności korporacyjnej obejmuje:

- obsługę klientów instytucjonalnych,
- produkty rynków finansowych.

Obsługa klientów instytucjonalnych obejmuje klientów strategicznych, duże firmy oraz średnie firmy. Dla działalności korporacyjnej prowadzona jest sprawozdawczość w podziale na główne produkty, obejmujące między innymi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), produkty rynków finansowych, usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący oraz produkty związane z usługami leasingowymi i faktoringowymi, oferowane przez ING Lease Polska Sp. z o.o. oraz ING Commercial Finance S.A.

Produkty rynków finansowych obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje).

15.1.3. Wycena

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Bank, zawartych w notach opisujących stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych, w ramach Systemu Transferu Ryzyka (RTS). Ceny transferowe wyznaczone są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Banku, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości. Przychody i koszty, wyniki, aktywa i pasywa segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki. Bank prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek. W okresie 12 miesięcy 2016 roku Bank dokonał aktualizacji klucza alokacji w zakresie dochodów ALCO. Dane za okresy wcześniejsze prezentowane w niniejszym sprawozdaniu zostały doprowadzone do porównywalności.

4 kwartały 2016 okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	2 475,8	1 848,7	4 324,5
wynik z tytułu odsetek	1 866,4	1 087,0	2 953,4
wynik z tytułu prowizji	380,7	684,1	1 064,8
pozostałe przychody/koszty	228,7	77,6	306,3
Koszty ogółem	1 235,6	863,6	2 099,2
Wynik segmentu	1 240,2	985,1	2 225,3
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	137,5	163,1	300,6
Podatek od niektórych instytucji finansowych	101,7	178,5	280,2
Wynik finansowy brutto segmentu	1 001,0	643,5	1 644,5
Podatek dochodowy	-	-	391,4
Wynik finansowy netto	-	-	1 253,1
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 253,0
Kapitał alokowany	4 434,6	6 040,3	10 474,9
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)*	16,7	8,0	11,7

*) ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	622,6	499,4	1 122,0
wynik z tytułu odsetek	523,5	286,0	809,5
wynik z tytułu prowizji	100,1	183,4	283,5
pozostałe przychody/koszty	-1,0	30,0	29,0
Koszty ogółem	311,8	245,9	557,7
Wynik segmentu	310,8	253,5	564,3
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	75,1	63,4	138,5
Podatek od niektórych instytucji finansowych	28,6	48,6	77,2
Wynik finansowy brutto segmentu	207,1	141,5	348,6
Podatek dochodowy	-	-	93,6
Wynik finansowy netto	-	-	255,0
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	254,9

4 kwartały 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	2 088,3	1 689,8	3 778,1
wynik z tytułu odsetek	1 516,9	950,2	2 467,1
wynik z tytułu prowizji	363,0	654,2	1 017,2
pozostałe przychody/koszty	208,4	85,4	293,8
Koszty ogółem	1 317,4	838,3	2 155,7
Wynik segmentu	770,9	851,5	1 622,4
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	69,8	162,3	232,1
Wynik finansowy brutto segmentu	701,1	689,2	1 390,3
Podatek dochodowy	-	-	263,2
Wynik finansowy netto	-	-	1 127,1
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 127,0
Kapitał alokowany	4 485,5	6 192,4	10 677,9
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)*	13,5	9,3	11,0

*) ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału - stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	508,5	445,1	953,6
wynik z tytułu odsetek	394,5	264,9	659,4
wynik z tytułu prowizji	86,9	167,9	254,8
pozostałe przychody/koszty	27,1	12,3	39,4
Koszty ogółem	390,0	258,0	648,0
Wynik segmentu	118,5	187,1	305,6
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	4,6	46,9	51,5
Wynik finansowy brutto segmentu	113,9	140,2	254,1
Podatek dochodowy	-	-	48,4
Wynik finansowy netto	-	-	205,7
- przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	205,7

15.1.4. Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Inne informacje

16.1. Ratingi

Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating pełny na podstawie umowy pomiędzy Bankiem i Agencją. W komunikacie z dnia 20 kwietnia 2016 roku Agencja podwyższyła długoterminowy rating ING Banku Śląskiego S.A. (Long-Term IDR) do poziomu A z poziomu A-. Perspektywa ratingu jest stabilna. Zmiana ratingu była następstwem analogicznego działania ratingowego wobec głównego akcjonariusza Banku – ING Bank N.V. Dodatkowo Agencja podtrzymała ocenę wsparcia na poziomie 1. W dniu 9 listopada 2016 roku Agencja podtrzymała ratingi dla Banku.

Agencja podkreśliła, że utrzymane ratingi odzwierciedlają solidną sytuację finansową i silną pozycję kapitałową banku, wysoką jakość aktywów oraz stabilne źródło finansowania banku oparte na depozytach klientów

Na dzień 31.12.2016 roku Bank posiadał ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez Agencję:

Rating	Poziom
Rating podmiotu („Long-term IDR”)	A
Perspektywa utrzymania wyżej wymienionej oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy („Short-term IDR”)	F1
Viability rating	bbb+
Rating wsparcia	1

Rating podmiotu („Long-term IDR”) oraz rating krótkoterminowy („Short-term IDR”) określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Rating długoterminowy („Long-term IDR”) na poziomie A odzwierciedla wysoką zdolność Banku do terminowego wywiązywania się z długoterminowych zobowiązań finansowych. Krótkoterminowy rating („Short-term IDR”) na poziomie F1 oznacza najwyższą ocenę zdolności do terminowego regulowania krótkookresowych (do 13 miesięcy) zobowiązań finansowych. W przypadku obu ratingów agencja Fitch uwzględniła wysokie prawdopodobieństwo uzyskania potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza Banku - ING Bank NV (ING Bank Śląski posiada najwyższy rating wsparcia – na poziomie 1). Viability rating na poziomie bbb+ oznacza, że w ocenie Agencji, indywidualna wiarygodność kredytowa Banku, tj. nieuwzględniająca jakiegokolwiek wsparcia (rozumiana jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań) jest na wysokim poziomie. W ocenie Agencji Bank charakteryzuje się silną pozycją kapitałową oraz płynnością.

Moody's Investors Service Ltd.

Agencja Moody's Investors Service Ltd. nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji. W dniu 25 lipca 2016 roku Agencja w ramach co półrocznego przeglądu podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A. Agencja w swoim komunikacie podkreśliła, że rating ING Banku Śląskiego S.A. odzwierciedla dobre wyniki finansowe, w tym lepszą niż średnia w sektorze jakość aktywów oraz samofinansujący profil działalności.

Na dzień 31.12.2016 roku Bank posiadał ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez agencję Moody's:

Rating	Poziom
Długookresowy rating depozytów (LT rating)	A3
Krótkookresowy rating depozytów (ST rating)	P-2
Ocena indywidualna (BCA)	baa3
Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted BCA)	baa2
Perspektywa ratingu (Outlook)	Stabilna
Ocena ryzyka kontrahenta (CR Assessment) długoterminowa/krótkoterminowa	A2/P-1

16.2. Liczba oddziałów, bankomatów i wplatomatów

Liczba placówek Banku w poszczególnych okresach kształtowała się następująco:

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Liczba placówek	384	386	395	398
Liczba punktów ING Express w centrach handlowych	65	65	64	60

Według stanu na dzień 31.12.2016 roku do dyspozycji Klientów oddano sieć 1.145 urządzeń do samoobsługi gotówkowej, w tym 213 standardowych bankomatów i 932 urządzeń dualnych. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku było 1.109 urządzeń do samoobsługi gotówkowej, w tym 206 standardowych bankomatów, 9 wplatomatów oraz 894 urządzenia dualne.

16.3. Elektroniczne kanały dystrybucji

Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji jest jednym z priorytetów Banku. Stałe unowocześnianie oferty w tym zakresie przynosi efekty w postaci systematycznego wzrostu liczby klientów zainteresowanych bankowością elektroniczną. Dane dotyczące liczby klientów¹ bankowości elektronicznej kształtują się następująco:

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
ING BankOnLine, Moje ING i ING BusinessOnLine (w mln)	3,4	3,3	3,2	3,1
HaloŚląski (w mln)	2,3	2,2	2,1	2,0
ING BankMobile, Moje ING Mobile* (w mln)	2,0	1,7	1,2	1,1
ING BusinessMobile (w tys.)	12,1	11,4	9,5	8,8

*) Ilość pobrań aplikacji

Miesięczna liczba transakcji realizowanych za pomocą systemów bankowości elektronicznej w grudniu 2016 roku osiągnęła poziom 32,2 miliona, podczas gdy na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 28,9 miliona.

¹ Liczba klientów nie jest tożsama z liczbą użytkowników, jeden klient może posiadać kilku użytkowników w danym systemie.

16.4. Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. należy do grona największych emitentów kart bankowych w Polsce. Dane dotyczące liczby kart płatniczych wydanych klientom ING Banku Śląskiego S.A. kształtują się następująco:

w tys. szt.	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Karty debetowe	2 832	2 818	2 685	2 636
Karty kredytowe	218	217	211	210
Karty pozostałe	110	105	107	103
Razem karty płatnicze, w tym:	3 160	3 140	3 003	2 949
Karty zbliżeniowe ²	2 485	2 467	2 343	2 295
Karty wirtualne	50	46	42	42

² Karty: VISA zbliżeniowa, Visa Business zbliżeniowa, MasterCard Debit zbliżeniowa, Visa Zbliżak, Zbliżak VISA 2016, VISA NFC.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2016 roku liczy 42 kolejno ponumerowane strony.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2017-01-31 **Brunon Bartkiewicz**
Prezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Mirosław Boda**
Wiceprezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Michał Bolesławski**
Wiceprezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Joanna Erdman**
Wiceprezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Marcin Giżycki**
Wiceprezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Justyna Kesler**
Wiceprezes Zarządu Banku

2017-01-31 **Patrick Roesink**
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2017-01-31 **Jolanta Alvarado Rodriguez** Dyrektor Departamentu Rachunkowości,
Główny Księgowy Banku

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	978,7	3 778,5	895,7	3 483,6
Koszty odsetek	202,7	953,5	270,8	1 140,1
Wynik z tytułu odsetek	776,0	2 825,0	624,9	2 343,5
Przychody z tytułu prowizji	308,1	1 146,6	262,2	1 055,9
Koszty prowizji	35,7	131,5	28,2	104,6
Wynik z tytułu prowizji	272,4	1 015,1	234,0	951,3
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	12,7	55,7	22,9	81,9
Wynik na inwestycjach	3,1	245,3	0,4	245,5
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-0,7	-2,6	5,6	22,9
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	-1,2	-2,5	2,7	-1,4
Wynik na działalności podstawowej	1 062,3	4 136,0	890,5	3 643,7
Koszty działania	538,6	2 009,7	619,8	2 035,0
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	124,1	268,5	46,3	212,8
Podatek od niektórych instytucji finansowych	77,2	280,2	0,0	0,0
Zysk brutto	322,4	1 577,6	224,4	1 395,9
Podatek dochodowy	85,7	368,9	40,9	255,9
Zysk netto	236,7	1 208,7	183,5	1 140,0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	1,82	9,29	1,41	8,76

Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	IV kwartał 2016 okres od 01.10.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	IV kwartał 2015 okres od 01.10.2015 do 31.12.2015	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk netto za okres sprawozdawczy	236,7	1 208,7	183,5	1 140,0
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	-757,0	-895,9	170,5	-383,4
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	-759,4	-898,1	171,4	-379,9
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	2,4	2,2	-0,9	-3,5
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	-520,3	312,8	354,0	756,6

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

	stan na 31.12.2016	stan na 30.09.2016	stan na 31.12.2015	stan na 30.09.2015
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 825,0	1 299,1	3 589,7	3 940,6
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 113,4	1 192,7	1 013,1	3 312,6
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 826,8	1 617,3	1 127,1	2 769,2
Wycena instrumentów pochodnych	1 117,1	1 124,9	1 990,9	1 947,2
Inwestycje	25 721,3	27 344,0	23 478,7	24 310,2
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 338,6	2 138,9	2 454,8	2 521,2
Kredyty i inne należności udzielone klientom	78 038,0	76 534,9	69 633,4	68 563,6
Należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0,0	19,7	1 354,4	553,6
Inwestycje w jednostkach kontrolowanych	239,2	239,2	269,3	269,3
Aktywa majątkowe	991,2	1 012,9	1 036,1	989,7
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	31,8	31,0	38,4	44,1
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	154,2	0,0	0,0	0,0
Inne aktywa	132,8	141,9	120,0	175,8
Aktywa razem	113 529,4	112 696,5	106 105,9	109 397,1
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	2 019,9	4 075,6	1 855,4	8 759,7
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	474,8	598,6	629,4	934,1
Wycena instrumentów pochodnych	1 116,0	1 101,9	2 002,8	2 037,5
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 468,1	1 614,3	1 830,9	1 842,8
Zobowiązania wobec klientów	95 168,4	91 636,3	87 383,7	83 490,4
Zobowiązania wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	47,5	4,1
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	866,4	871,9	866,3	872,0
Zobowiązania podporządkowane	664,9	648,1	0,0	0,0
Rezerwy	71,2	77,4	63,8	66,0
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	119,6	145,9	153,7	123,5
Inne zobowiązania	1 265,2	1 111,4	787,2	1 135,9
Zobowiązania razem	103 234,5	101 881,4	95 620,7	99 266,0
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	130,1	130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzed. akcji powyżej ich wartości nominalnej	956,3	956,3	956,3	956,3
Kapitał z aktualizacji wyceny	576,8	1 333,8	1 474,1	1 305,9
Zyski zatrzymane	8 631,7	8 394,9	7 924,7	7 738,8
Kapitał własny razem	10 294,9	10 815,1	10 485,2	10 131,1
Zobowiązania i kapitał własny razem	113 529,4	112 696,5	106 105,9	109 397,1
Wartość księgowa	10 294,9	10 815,1	10 485,2	10 131,1
Liczba akcji	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	79,13	83,13	80,59	77,87

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

4 kwartały 2016 narastająco

okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 474,1	7 924,7	10 485,2
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	1 208,7	1 208,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-897,4	1,5	-895,9
zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	-76,2	-	-76,2
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-183,7	-	-183,7
rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-32,2	-	-32,2
efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-606,0	-	-606,0
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	0,6	-	0,6
zbycie środków trwałych	-	-	-1,5	1,5	0,0
zyski / straty aktuarialne	-	-	1,6	-	1,6
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,1	-503,2	-503,1
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	1,1	1,1
rozliczenie przejęcia spółki zależnej	-	-	0,1	55,1	55,2
podział zysku z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy	-	-	-	-559,4	-559,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	576,8	8 631,7	10 294,9

4 kwartały 2015 narastająco

okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 869,0	7 292,4	10 247,8
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	1 140,0	1 140,0
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	-394,9	11,5	-383,4
zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	13,4	-	13,4
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	-47,2	-	-47,2
rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-	-28,4	-	-28,4
efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-317,7	-	-317,7
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-3,7	-	-3,7
zbycie środków trwałych	-	-	-10,8	11,5	0,7
zyski / straty aktuarialne	-	-	-0,5	-	-0,5
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-519,2	-519,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	1,2	1,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-520,4	-520,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 474,1	7 924,7	10 485,2

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Zysk netto	1 208,7	1 140,0
Korekty	-504,4	-1 410,4
Amortyzacja	208,8	185,2
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-2 825,0	-2 343,5
Odsetki zapłacone	-948,0	-1 148,3
Odsetki otrzymane	3 665,7	3 461,3
Dywidendy otrzymane	-18,5	-99,2
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	2,9	-87,6
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	368,9	255,9
Podatek dochodowy zapłacony	-557,2	-350,7
Zmiana stanu rezerw	7,4	-6,5
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	12,5	664,1
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-1 700,6	729,6
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-163,3	286,0
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	-13,0	-97,7
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	147,4	9,4
Zmiana stanu należności od klientów	-7 084,8	-12 903,8
Zmiana stanu pozostałych aktywów	137,3	54,8
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	164,4	-1 788,5
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-154,6	-288,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	7 754,5	12 107,1
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	490,8	-50,0
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	704,3	-270,4
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-75,1	-137,2
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	3,2	5,1
Nabycie wartości niematerialnych	-111,3	-129,1
Nabycie udziałów w jednostkach kontrolowanych	0,0	-0,1
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	11,8	144,1
Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-2 416,4	-1 138,6
Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	140,5	87,6
Otrzymane dywidendy	18,5	99,2
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 428,8	-1 069,0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	654,8	0,0
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-22,6	-23,9
Dywidendy wypłacone	-559,4	-520,4
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	72,8	-544,3
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	135,9	-40,5
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	-1 651,7	-1 883,7
Środki pieniężne na początek okresu	4 410,4	6 294,1
Środki pieniężne na koniec okresu	2 758,7	4 410,4

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Wprowadzenie

1.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

1.2. Działalność zaniechana

W okresie czterech kwartałów 2016 i 2015 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

1.3. Zgodność z MSSF

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2016 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2016 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami.

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za IV kwartał 2016 roku oraz ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 31 marca 2016 roku.

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

1.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku dla śródrocznego skróconego jednostkowego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z całkowitych dochodów, śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, a w przypadku śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej dane na dzień 30.09.2016 roku, 31.12.2015 roku oraz 30.09.2015 roku.

1.5. Zakres i waluta sprawozdania

Wszystkie istotne ujawnienia z punktu widzenia Banku zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

1.6. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2015 rok oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za I półrocze 2016 roku oraz śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za III kwartał 2016 roku.

Zmiany do standardów opublikowane w IV kwartale 2016 zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zamieszczonym w niniejszym skonsolidowanym raporcie kwartalnym za IV kwartał 2016 roku („śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 4.5. *Zmiany w standardach rachunkowości*.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 31 stycznia 2017 roku.

2. Istotne zasady rachunkowości

Szczegółowe zasady rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, opublikowanym w dniu 29 lutego 2016 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone z zastosowaniem tych samych zasad rachunkowości, co śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, za wyjątkiem opisanych poniżej zasad ujmowania inwestycji kapitałowych.

2.1. Inwestycje w jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki, w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Potwierdzenie sprawowania kontroli nad określoną jednostką wymaga jednoczesnego spełnienia następujących warunków:

- posiadania istniejącego prawa (władzy) dającego bieżącą możliwość kierowania istotną działalnością jednostki (działalnością, która znacząco wpływa na zwrot z tytułu określonego zaangażowania w daną jednostkę),
- ekspozycja na zmienne zwroty lub posiadanie praw do zmiennych zwrotów,
- posiadania możliwości wykorzystania istniejących praw (władzy) do wywierania wpływu na kwotę zwrotów wynikających z danego zaangażowania.

Warunki wskazane powyżej nie uważa się za spełnione, jeżeli istniejące prawa mają wyłącznie charakter ochronny tj.: definiowane jako prawa zabezpieczające interesy Banku wynikające z danego zaangażowania.

Ujmowanie i wycena

W sprawozdaniu finansowym Banku inwestycje w jednostki zależne ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36. Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

3. Wartości szacunkowe

Najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, opublikowanym w dniu 29 lutego 2016 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Zmiany w zakresie szacunków dokonane w IV kwartale 2016 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 5.1. *Zastosowanie szacunków w zakresie odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych*.

4. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za IV kwartał 2016 roku śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym w stosunku do śródrocznych jednostkowych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Bank dokonał w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przesunięcia wyceny *motywacyjnych programów pracowniczych* do pozycji *zyski zatrzymane*, co zostało opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 6. *Porównywalność danych finansowych*.

5. Istotne zdarzenia w IV kwartale 2016 roku

Istotne zdarzenia, które miały miejsce w IV kwartale 2016 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w IV kwartale 2016 roku*.

6. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

7. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

8. Wyłacone dywidendy

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2015 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2015 rok w łącznej wysokości 559.430,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,3 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2016 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2016 roku.

Walne Zgromadzenie w dniu 31 marca 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2014 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2014 rok w łącznej wysokości 520.400,0 tys. zł, tj. w kwocie 4,0 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 20 kwietnia 2015 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 5 maja 2015 roku.

9. Przejęcia

W IV kwartale 2016 roku ING Bank Śląski S.A. nie dokonał przejęcia, podobnie jak w IV kwartale 2015 roku.

10. Pozycje pozabilansowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2016	Stan na 31.12.2015	Stan na 30.09.2015
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	26 994,5	25 769,7	23 453,5	23 206,0
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	77 680,1	64 416,6	51 424,8	49 748,8
Pozabilansowe instrumenty finansowe	439 561,7	394 505,9	358 622,2	314 061,5
Pozycje pozabilansowe ogółem	544 236,3	484 692,2	433 500,5	387 016,3

11. Łączny współczynnik kapitałowy

	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2016	Stan na 31.12.2015	Stan na 30.09.2015
Fundusze własne	9 068,1	9 105,9	7 750,1	7 671,5
Całkowity wymóg kapitałowy	4 369,1	4 392,2	4 115,4	4 182,4
Łączny współczynnik kapitałowy	16,6%	16,6%	15,1%	14,7%
Współczynnik kapitału Tier I	15,4%	15,5%	15,1%	14,7%

12. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Istotne zdarzenia, które miały miejsce po zakończeniu okresu sprawozdawczego zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale *Informacje uzupełniające* w punkcie nr 3. *Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego*.

13. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązаныmi (w mln zł)

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne
	stan na 31.12.2016			stan na 31.12.2015		
Należności						
Rachunki nostro	16,5	14,3	-	4,7	31,1	-
Kredyty	-	0,5	6 114,6	3,8	5,9	5 811,6
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	206,9	127,5	2,9	364,8	235,7	0,9
Inne należności	7,4	2,3	0,6	8,7	2,2	0,1
Zobowiązania						
Depozyty otrzymane	135,6	34,5	73,8	274,2	12,6	277,7
Pożyczka podporządkowana	665,0	-	-	-	-	-
Rachunki loro	9,3	57,8	-	54,6	5,8	-
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	261,9	119,7	-	351,6	166,2	0,2
Inne zobowiązania	61,9	1,0	-	66,4	3,1	0,1
Operacje pozabilansowe						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	330,8	94,2	2 189,3	706,7	95,0	1 723,7
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	351,9	97,7	-	745,3	95,1	300,0
Transakcje wymiany walutowej	11 828,7	125,5	-	8 329,4	35,6	-
Transakcje forward	2 747,9	-	-	72,2	-	77,3
IRS	3 824,6	2 816,0	74,9	11 186,7	3 532,9	74,1
Opcje	7 401,7	293,0	49,8	2 141,3	478,3	48,0
	4 kwartały 2016 narastająco okres od 01.01.2016 do 31.12.2016			4 kwartały 2015 narastająco okres od 01.01.2015 do 31.12.2015		
Przychody i koszty						
Przychody, w tym:	-164,6	-40,3	128,7	45,5	49,0	110,7
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-13,4	13,3	126,7	11,8	22,0	109,3
wynik na instrumentach finansowych	-151,6	-53,6	1,4	33,1	26,5	0,8
wynik na pozostałej działalności podstawowej	0,4	0,0	0,6	0,6	0,5	0,6
Koszty działania	59,7	4,5	8,3	64,8	12,0	-3,9
Nakłady na majątek trwały						
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	-	0,9	-	-	0,3	-
Nakłady na wartości niematerialne	3,8	0,2	2,0	2,6	0,2	14,2

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za IV kwartał 2016 roku liczy 10 kolejno ponumerowanych stron począwszy od strony 43 do 52.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2017-01-31	Brunon Bartkiewicz <i>Prezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Mirosław Boda <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Michał Bolesławski <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Joanna Erdman <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Marcin Giżycki <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Justyna Kesler <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>
2017-01-31	Patrick Roesink <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2017-01-31	Jolanta Alvarado Rodriguez	Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku
------------	-----------------------------------	--	-------

